

Koersdocument “Naar een duurzame haven Lauwersoog”

Ons gezamenlijke toekomstbeeld

In 2030 is de haven van Lauwersoog de meest gastvrije en duurzame waddenhaven. De vissersvloot is van Werelderfgoedklasse, het bedrijfsleven is in al haar facetten ingesteld op duurzaamheid en de haven is een gastvrije en schone pleisterplaats voor gasten van Nationaal Park Lauwersmeer, Nationaal Park Schiermonnikoog en Werelderfgoed Waddenzee. Eigenheid van ondernemers, de heersende pioniersgeest en de unieke ligging vormen de natuurlijke economische krachten om de haven verder te ontwikkelen tot een Unesco-haven. De dynamiek van de Waddenzee weerspiegelt zich in de ondernemendheid van bedrijven en gebruikers: innovatie, aanpassend vermogen, het is de normaalste zaak van de wereld.

De weg er naar toe

In de komende jaren vormt duurzaamheid de sleutel voor een kwaliteitsslag van de haven. Het Ecoport-certificaat levert een dwingende systematiek. Als faciliteit voor de bedrijven en gebruikers, en als open ruimte voor de beleving van natuur en bedrijvigheid. Duurzaamheid is concreet gemaakt door te werken met groene energie, te streven naar fossielvrije scheepvaart, een broedplaats te zijn voor groene waterstof en scheepvaart én te werken met duurzame mobiliteit. De visserij is als vanouds verbonden met de natuur en gaat mee in de moderne tijd. En de beleving van natuur is versterkt door natuurkansen te vergroten in de haven.

De haven van Lauwersoog is een krachtige en fossielvrije motor van de economie van Noordwest Groningen en Noordoost Fryslân. Ze spiegelt zich aan de sociaal-economische kracht van kleinere havens in de Duitse Waddenzee en stuurt aan op het versterken van het eigen karakter als jonge haven van de toekomst met pioniersgeest.

Havencoalitie: duurzaamheid en gedeeld eigenaarschap

Het concreet maken van de duurzaamheidsambities is een gezamenlijke opdracht van vissers, de nautische bedrijven, recreatieondernemingen, restaurants, overheden, natuurorganisaties en pleziervaart. Onder regie van het Havenbedrijf Lauwersoog gaat de Havencoalitie in de vorm van een netwerkorganisatie concrete doelen realiseren. Ondernemerschap en het nemen van verantwoordelijkheid zijn de basis voor het realiseren van 5 gezamenlijke themalijnen.

Door de Havencoalitie in te richten als netwerkorganisatie die werkt aan een gedragen Programma Naar een Duurzame Haven Lauwersoog, ontstaat de beste kans op succes. Werk met werk situaties, een gezond economisch model, innovatie en eigenzinnig inspelen op maatschappelijke behoeften en trends: dat zijn de dragers van het Programma. Daarmee is bovendien geborgd dat de pioniersgeest van ondernemers en gebruikers van de relatief jonge haven de sturende cultuur blijft.

Het Programma: 5 thema's

De leden van de Haven coalitie hebben inhoudelijk overeenstemming over 5 thema die de basis zijn voor het Programma Naar een Duurzame Haven.

1. Duurzame energievoorziening in de haven

Het havenbedrijf heeft zichzelf de opdracht gegeven om energieneutraal te zijn in 2020. Dat vraagt een forse inspanning. Verschillende ondernemers willen deelnemen in de ontwikkeling van zonnepanelen. Het aanbieden van elektrische oplaadpalen op groene energie komt tegemoet aan de wensen van gasten en klanten. En tot slot werken alle bedrijven toe naar een duurzame energievoorziening en energiebesparing aan de hand van een door iedereen gebruikte energiescan.

2. Fossielvrije voortstuwing van de scheepvaart

Met de haven willen we een belangrijke hotspot zijn in de ontwikkeling van de Groene Waterstofeconomie. Nautische deskundigheid en enthousiaste vissers en recreatieondernemer vormen samen met overheden de broedplaats voor het ontwikkelen van fossielvrije voortstuwing op waterstof. Ook elektrisch varen op het Wad is een onontdekte kans. En tot slot is de vraag naar aan de ondiepe Waddenzee aangepaste schepen een geweldige innovatieve uitdaging. Deze ontwikkelingen versterken het imago van de haven, dragen bij aan werkgelegenheid in een nieuwe noordelijke economische sector én bieden de kans om schoon te varen in werelderfgoed Waddenzee.

Daarnaast biedt het inzetten op Groene Waterstof enorme kansen om bij te dragen aan duurzaam reizen naar en van de beide Nationale Parken en de Waddeneilanden, met name Schiermonnikoog.

3. Innovatie in de visserijketen en gezonde Kustvisserij

Vis en garnalen zijn gezond voedsel. Lauwersoog is de thuishaven voor een groot deel van de garnalenvissers. Zij zijn onderdeel van een grote beweging van de sector om toe te werken naar duurzaamheid in de bedrijfsvoering én in het duurzaam gebruiken van de Waddenzee. Het versterken van de hele garnalenketen (van vangst, tot bewerking, tot culinair gebruik) past in het duurzaamheidsstrategie. De Havencoalitie steunt deze ontwikkeling: het maatschappelijk belang van werkgelegenheid in de visserij is groot, en visserij als element van de belevingssector is essentieel. Naast de garnalenketen is Lauwersoog dé uitvalsbasis en thuishaven voor alle visserijsectoren die bijdragen aan een gezonde Kustvisserij in de Waddenzee. De kennis en kunde van de traditionele kustvisserij is mede inspiratiebron voor deze ontwikkeling.

4. Natuurinclusieve haven

De haven is voor vogelsoorten, vissen en zilte planten een bijzondere pleisterplaats. Het streven is om natuur in de haven te versterken en zichtbaarder te maken. Versterken betekent zoeken naar broedmogelijkheden, plaatsen om te overtijnen en groeiplekken voor plant en dier. Versterken betekent ook werken aan een plastic- en stookolievrije biotoop. En dat we het havenslib gaan zien als natuurlijke grondstof in een duurzame economie. Voor bezoekers en gasten van de haven vormt het zichtbaar maken van de natuurkwaliteiten een welkom en logisch onderdeel van de beleving. Een schone haven zonder afval is de basis en een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle gebruikers.

5. Duurzame mobiliteit, verbindingen en parkeren

Het streven is om het reizen naar de haven en de bestemmingen Nationale Park Lauwersoog en Nationaal Park Schiermonnikoog te verduurzamen. Wij vinden het normaal dat reizen van en naar Lauwersoog op termijn emissievrij is. Ontwikkelen van arrangementen en vervoersmogelijkheden met shuttles, waterstofbussen of anderszins

vormen een mooie economische uitdaging. Combinaties van parkeren buiten Lauwersoog met duurzame vervoersmiddelen is zo'n kans. Gezamenlijk ontwikkelen van laadpalen voor elektrische auto's en e-bikes ook.

Parkeren is onlosmakelijk verbonden met veiligheid en omgevingskwaliteit. De komst van het Werelderfgoedcentrum als nieuw iconisch gebouw, doordrenkt met ecologische kwaliteiten, stuurt het proces van verduurzamen van parkeren.

Tot slot

Het havenbedrijf Lauwersoog en haar coalitiegenoten hebben gastvrijheid en gastheerschap hoog in het vaandel staan. De ontwikkeling van het experience-programma van het Werelderfgoedcentrum is de komende jaren de aanjager om een gezamenlijk ambitieniveau te realiseren. Verder zijn pilots nodig om de haven klaar te stomen voor klimaatverandering.

De haven van Lauwersoog als geheel is een werelderfgoedcentrum voor en van duurzame wereldklasse.